

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)
EXAMINATION: - December 2022
FOURTH SEMESTER

Subject: Business Regulatory Framework (BCOM19-207)

Date: 12/12/2022

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. A. Answer the multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. _____ is a formal certificate of dishonor issued by the notary public to the holder.
a) Noting
b) Protesting
c) Dishonor
d) Endorsement
2. Agreements by way of wager are _____.
a) valid
b) void
c) expressed
d) voidable
3. A person who is saved from _____ of goods is called the Indemnity holder.
a) Profit
b) Production
c) Loss
d) Promotion
4. _____ means only the features of shape, configuration, pattern, ornament or composition of lines or colors applied to any article whether 2 or 3 dimensional.
a) Copyright
b) Patent
c) Trademark
d) Design
5. _____ work means a painting, a sculpture, drawing etc.
a) Cinematography
b) Literary
c) Artistic
d) Posthumous
6. Faulty drafting of an instrument makes it an _____ instrument.
a) Accommodation
b) Ambiguous
c) Fictitious
d) Foreign
7. _____ is a formal certificate of dishonor issued by the notary public to the holder.
a) Noting
b) Protesting
c) Dishonor
d) Endorsement
8. A promissory note made in India and made payable in India is an _____ instrument.
a) Ambiguous
b) Inchoate
c) Foreign
d) Inland
9. Agreement or contract to commit robbery is an _____ contract.
a) voidable
b) Expressed
c) illegal
d) quasi
10. _____ are those goods which are identified and agreed upon at the time of contract of sale.
a) Specific
b) Contingent
c) Existing
d) Unascertained
11. When the endorser expressly excludes his own liability on the instrument to the endorsee or any subsequent holder in case of dishonor of the instrument, the endorsement is known as _____.
a) Facultative
b) Partial
c) Sans Recourse
d) Restrictive

12. A complaint to the consumer Forum must be filed within _____ years from the date on which the cause of action has arisen.
- a) Five
b) Two
c) One
d) Three
13. _____ is a license given to an inventor to make exclusive use of his invention.
- a) Copyright
b) Trademark
c) Patent
d) Design

Q.1. B. Answer in one Sentence (Any 5) (10)

1. State whether stamping is required for a bill of exchange or not?
2. What do you mean by WIPO?
3. Write the definition of Goods.
4. When is consent said to be a free consent?
5. Which are the various kinds of a consideration?
6. Which are the modes of an Acceptance?
7. Which are the negotiable instruments?

Q. 2) Write Short Note (Any 4) (20)

1. Promissory Note
2. Salient features of Consumer Protection Act
3. Copyright
4. Endorsement
5. Caveat Emptor
6. Auction

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 3) (30)

1. State the various kinds of cheque.
2. Explain the characteristics of a trademark.
3. Write the essentials of a valid offer.
4. Write the difference between a Cheque and Bills of Exchange.
5. State the different types of goods.

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any 2) (30)

1. State the characteristics of Negotiable Instruments. Describe the other types of negotiable instruments.
2. Describe the various types of a contract in detail.
3. Explain the various negotiable instruments with their specimen.
4. Describe the rights of an unpaid seller.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. अ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)

१. सार्वजनिक साक्षांकन अधिकाऱ्याकडे दिलेले हे अनादराचे औपचारिक प्रमाणपत्र आहे.
अ) नोंदणी
ब) निषेध
क) अनादर
ड) पृष्ठांकन
२. पैज लावण्याचे करार हे असतात.
अ) वैध
ब) व्यर्थ
क) प्रत्यक्ष
ड) वर्ज्यनिय

३. ज्या व्यक्तिके काही घेण्यापासून होणारे वाचते, त्या व्यक्तिला अभिवाचन प्राप्त करणारा म्हटले जाते.
 अ) नफा ब) उत्पादन
 क) तोटा ड) जाहिरात
४. म्हणजे वस्तूच्या आकाराच्या लक्षणीय खुणा, सापेक्ष स्वरूप, वस्तू रचना नक्षीकाम, द्विमितीय किंवा त्रिमितीय संरचना.
 अ) लेखाधिकार ब) पेटंट
 क) व्यापार चिन्हे ड) संकल्पना आरेखन
५. काम म्हणजे चित्रकारी, शिल्पकाम, रेखाटन इ.
 अ) चलचित्रफिती ब) साहित्यिक
 क) कलाकृती ड) मरणोपरांत
६. जेव्हा एखाद्या दस्तातील मसूदा सदोश झाला आणि त्यातील अर्थ संदिग्ध होत असेल अशा दस्ताला म्हटले जाते.
 अ) सहकार्य हुंडी ब) संदिग्ध
 क) खोटा ड) विदेशी
७. सार्वजनिक साक्षांकन अधिकाऱ्याकडे दिलेले ----- हे अनादराचे औपचारिक प्रमाणपत्र आहे.
 अ) नोंदणी ब) निषेधीकरण
 क) अनादर ड) पृष्ठांकन
८. भारतात तयार केलेली वचन चिठ्ठी भारतातच देय असेल तर त्याला ----- म्हणतात.
 अ) संदिग्ध ब) अपूर्णावस्थेतील
 क) विदेशी ड) देशी
९. दरोडा घालण्यासंबंधीचा ठराव हा ----- करार असतो.
 अ) वर्जनीय ब) प्रत्यक्ष
 क) बेकायदेशीर ड) आभासी
१०. ----- की जो माल विक्री करतेवेळी निश्चित केला जातो आणि तो मान्य केला जातो.
 अ) विशिष्ट माल ब) संभाव्य माल
 क) अस्तित्वातील माल ड) अनिश्चित माल
११. ज्यावेळी पृष्ठांकनकर्त्याला जबाबदारीतून मुक्त व्हायचे असते त्यावेळी तो जबाबदारीतून मुक्त असा ब) शोरा देतो. त्या पृष्ठांकनाला ----- म्हणतात.
 अ) फॅकल्टेटिव्ह ब) आंशिक
 क) सॅन्स रिकोर्स ड) सशर्त
१२. ज्यावेळी एखाद्या तक्रारीचे कारण घडले असेल, त्या तारखेपासून ----- वर्षांच्या आत ग्राहक मंचाकडे तक्रार दाखल करावी.
 अ) पाच ब) दोन
 क) एक ड) तीन
१३. ----- हे दुसरे तिसरे काही नसून त्या संशोधकाला त्याच्या शोधाचा विशेष उपयोग करण्याची अनुज्ञेयता दिलेली असते.
 अ) लेखाधिकार ब) व्यापार चिन्ह
 क) पेटंट ड) संकल्पना आरेखन

प्र. १. ब एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ५)

(१०)

१. हुंडीला तिकीट लावण्याची आवश्यकता असते का नाही, ते नमूद करा.
२. WIPO म्हणजे काय ?
३. माल' या संज्ञेची व्याख्या लिहा.
४. 'अदत्त विक्रेता' कोणास म्हणतात ?

५. प्रतिफलाचे विविध प्रकार कोणते ?
६. स्वीकृतीचे प्रकार कोणते ?
७. 'मुक्त संमती' म्हणजे काय ?
- प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ४) (२०)
१. वचन चिठ्ठी
२. ग्राहक संरक्षण कायद्याची मुख्य वैशिष्ट्ये
३. लेखाधिकार
४. पृष्ठांकन
५. खरेदीदाराची सावधगिरी
६. लिलाव
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३) (३०)
१. धनादेशाचे विविध प्रकार विस्तृत करा.
२. व्यापार चिन्हांची वैशिष्ट्ये लिहा.
३. कायदेशीर प्रस्तावातील आवश्यक बाबी लिहा.
४. धनादेश व हुंडी यामधील फरक लिहा.
५. मालाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २) (३०)
१. चलनक्षम दस्तांची वैशिष्ट्ये लिहा. इतर चलनक्षम दस्तांचे प्रकार विस्तारित करून लिहा.
२. कराराचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
३. चलनक्षम दस्तांची प्रकार त्यांच्या नमुन्यासहित स्पष्ट करा.
४. अदत्त विक्रेत्याचे हक्क स्पष्ट करा.
-